

„Zodra de kisten uitgepakt zijn, mogen jullie komen kijken.”

„We hadden nog drie vriendjes bij ons,” zei Riekje zacht.

„Dan mogen die ook komen.”

Ze liepen naar het dorp terug, maar vertelden niets aan de jongens, want als de jongens hen niet wilden geloven, zouden ze vast weer geplaagd worden.

Er gingen een paar weken voorbij.

Toen gebeurde het.

Riekje kwam de meneer tegen en de meneer vroeg of ze woensdagmiddag bij hem kwamen.

„Wil Riekje de boodschap aan de andere kinderen doorgeven?”

Riekje knikte.

Daar gingen ze woensdagmiddag met hun zessen op stap naar het grote huis. Ze stapten flink door. 't Was net of ze er gingen spelen, maar ze praatten niet veel tegen elkander; ze waren stil, want in hun hart vonden ze het toch wel een beetje griezelig. Kijk, meneer stond al voor het huis.

En wat stond er allemaal voor de ramen!

Meneer zwaaide tegen hen.

„Daar hebben we ons zestal,” hoorden ze meneer zeggen tegen een oude dame, die nu ook het huis uitkwam.

„Dag kinderen, dit is mijn moeder.”

De kinderen gaven een hand.

„Nu gaan jullie mee kijken, wat er allemaal in die grote kisten heeft gezeten. Jullie ziet al wat staan voor die ramen. Dat zijn beelden, want ik ben beeldhouwer. En die beelden hebben in die grote kisten gezeten. Hebben jullie op school wel eens met klei mogen spelen?”

Ze schudden het hoofd.

„Nu dan mogen jullie dat bij mij eens doen, want voordat ik zo'n beeld maak, maak ik het eerst van klei. Van klei kun je alles maken; je neemt klei in je handen en je kneedt en vormt het en je maakt er een hond uit of een poppetje. We zullen het straks eens proberen samen. Ga maar mee naar mijn werkkamer.”

Ze liepen meneer achterna en kwamen in een hoog en ruim vertek.

„O,” riep Rieckje uit, „wat leuk!”

Ze liep op een beeldje af, dat een meisje voorstelde met een pop in haar armen.

„Wat zijn dit, meneer?” vroeg Piet.

„Dat zijn de herders.”

„Welke herders?”

De kinderen keken meneer vragend aan.

„De herders die naar de stal kwamen, waar de Heer Jezus geboren is.”

De kinderen begrepen er niets van en toen ontdekte meneer, dat de kinderen de Kerstgeschiedenis nog nooit gehoord hadden en dat ze de Heer Jezus niet kenden.

De middag vloog om. Ze kregen nog limonade en ze mochten de klei zien, maar van spelen kwam niets meer.

Toen ze weggingen, vroeg meneer:

„Hebben jullie zin om elke woensdagmiddag een paar uur te komen, dan zal ik jullie leren, hoe je met klei moet werken. Als jullie ouders het goed vinden, dan zie ik jullie volgende week woensdag weer?”

„Ja meneer, dag meneer!”

Daar gingen ze weer. Nu hadden ze veel te praten onderweg. Toen de kinderen weg waren, zei de meneer tegen zijn moeder:

„Moeder, deze kinderen hebben nog nooit de Kerstgeschiedenis gehoord. Weet u wat ik doen ga? Ik ga deze kinderen de Kerstgeschiedenis in klei vertellen.”

„Zou je dat kunnen?” vroeg de moeder.

„Ik wil het proberen.”

Alle zes mochten ze de volgende woensdagmiddag naar het huis in de duinen gaan.

Die middag kregen ze klei, waarmee ze naar hartelust spelen mochten. Ze maakten een bal en een heel lange worst en een pannekoek en hadden erg veel plezier. Ze vonden het zelfs zo plezierig, dat ze, toen de middag om was, reikhalzend naar de volgende woensdagmiddag uitzagen.

Toen ze na enige middagen al wat meer van klei konden maken

en wisten hoe ze ermee om moesten gaan, zei meneer: „Nu gaan we een echte geschiedenis van klei maken. We gaan maken: de stal van Bethlehem, waar de Heer Jezus, de Zoon van God, geboren is. En we gaan de herders en de schapen maken en de koningen. En als we dat allemaal klaar hebben voor Kerstmis, dan mogen jullie hier bij mij Kerstfeest komen vieren.”

„Mogen wij dat allemaal zelf maken?” vroeg Jan.

Meneer knikte.

Ze werden er opgewonden van.

De volgende woensdag begonnen ze ermee.

Eerst de stal. Ze moesten muren bouwen, een dak maken. Dat was werk voor de jongens. Meneer zou herders maken en de meisjes schapen.

Onderwijl vertelde meneer vast een gedeelte van de Kerstgeschie-

denis, zodat ze begrepen, waarom er een stal moest zijn en herders en schapen.

Daar deden ze wel enige weken over.

De moeder van meneer hielp ook mee. Ze had Jozef en Maria gemaakt van karton en hen met een paar kleurige lapjes bekleed, zodat ze er oosters uitzagen.

De kribbe voor 't Kind Jezus mocht Klaartje maken.

„Wie mag het Kindje maken?” vroeg Riekje.

„Het Kindje maken we niet,” zei meneer. „Dat Kindje, de Zoon van God, beelden we niet af. Wij, mensen, kunnen God nooit namaken, wij hebben God nooit gezien. Maar wij denken, dat het Kindje erin ligt, en als we dat denken, is Het ook heel dicht bij ons.”

Wat luisterden de kinderen toen meneer het verhaal van de drie koningen ging vertellen! Wat deden ze hun best om werkelijk iets moois te maken! Maar 't was wel heel moeilijk. Toch ging het. Het werden koningen. Ze waren er blij mee en trots op.

Eindelijk was alles af. Volgende week zondag en maandag zou het Kerstmis zijn.

Meneer vroeg of ze zaterdagmiddag om vier uur wilden komen. Hij zou hen zelf wel thuisbrengen, want ze mochten tot zes uur blijven.

Daar gingen ze weer met hun zessen.

't Was koud. Ze hadden de mutsen over hun oren getrokken en de handen diep in hun zakken.

In de verte zagen ze de lichten van het duinhuis al.

Het duinhuis was hun zo vertrouwd geworden. Ook de beelden kenden ze al. In 't begin hadden ze elkaar nog wel eens aangestoten en gezegd: net spoken! Maar dat deden ze niet meer. Ze wisten wel beter. Trouwens, ze voelden zichzelf kleine beeldhouwers.

Als altijd deed meneer hen zelf open; maar nu gingen ze niet direct door naar de werkkamer, maar naar de kamer van mevrouw. Daar kregen ze chocolademelk en koeken. En toen ging mevrouw met hen naar de werkkamer.

De werkkamer was donker, nee niet helemaal: in de hoek brandde

een lichtje. Daar liepen ze heen en mochten ze op de bankjes gaan zitten.

Boven hen tegen de muur was een grote zilveren ster, die plotseling beschenen werd door een lampje. Nu konden ze alles veel beter zien. Het kleine lichtje kwam uit de stal, ze zagen Jozef en Maria staan bij het kribje, ze zagen hun herders en schapen, die ze gemaakt hadden, ze zagen de drie koningen.

Toen ging meneer vertellen. Beurtelings keken ze naar de ster en het lichtje in de stal. Ze zagen alles voor zich: de lange tocht van Jozef en Maria, de herders met hun schapen in het veld, die gewekt waren door het gezang der engelen, en ze volgden de drie koningen op hun reis.

Ze werden zo warm en blij van binnen, want 't was net of ze allemaal met elkaar het Kindeke Jezus gevonden hadden, het Kindeke, dat alle mensen en kinderen gelukkig wil maken.

Ze waren er ook al deze voorbije weken zo heel dichtbij geweest, ze kenden Jozef en Maria, de herders en de koningen zo goed.

Toen ze met meneer door het donker naar huis liepen en ze alleen het ruisen van de zee hoorden, zó stil was het, en toen ze opkeken en de sterren aan de hemel zagen, dacht Klaartje:

Het Kerstfeest in het duinhuis vergeet ik nooit meer.

Plotseling zei Jan hardop:

„Ik zou wel aan iedereen willen vertellen, wat ik nu allemaal weet.”

„Jongen, doe dat,” zei meneer. „De Heer Jezus wil niets liever, dan dat iedereen Hem kennen zal.”

Bij het dorp namen ze afscheid van elkander.

„Mogen we na Kerstmis nog eens bij u terugkomen?” vroeg Riekje.

„Dat mogen jullie, zoveel je wilt. En dan vertel ik jullie verder van de Heer Jezus.”

„Maken we dan ook nog eens wat?”

„Dat doen we zeker. Van elk verhaal zullen we proberen iets te maken; als het niet van klei kan, dan tekenen we het.”

„Ja!” riepen de kinderen.

„Nu vlug naar huis. Dag kinderen!”

„Dag meneer.”

De kinderen verdwenen in het dorp. Meneer liep het stille pad naar zijn duinhuis terug.

WAT DE DIEREN OP HET KERSTFEEST DEDEN

*Is er ook één van de kind'ren die weet,
wat het ezeltje op het Kerstfeest deed?
Het ezeltje droeg Maria, zo moe,
naar Bethlehems kleinste huisje toe.
Nu weet je, wat 't ezeltje deed.*

*Is er ook één van de kind'ren die weet,
wat het schaapje op het Kerstfeest deed?
Het keek om een hoekje van de stal
en dacht: Dit is het liefste Kindje van al.
En toen gaf het wat wol voor Zijn kleed.*

*Is er ook één van de kind'ren die weet,
wat de kameel op het Kerstfeest deed?
De kameel keek blij omhoog naar de ster.
En zo bracht hij de koningen van heel ver
en zij hadden geschenken gereed.*

*Is er ook één van de kind'ren die weet
wat de koe wel op het Kerstfeest deed?
Zij maakte het stalletje warm, zo warm.
Want Gods eigen Kindje was arm, zo arm.
Er is niemand, die dat vergeet.*

*Zullen wij naar het Kindeke kijken gaan
. . . en tussen de dieren in gaan staan?*

Joke van Mierlo—van Kuipers

DE KAARS EN DE ZILVEREN BAL

Jo Kalmijn—Spiereburg

In een donkere kast op zolder stond op de bovenste plank een grote, witte doos. Daar mocht niemand aankomen. Want wat erin zat, was zó teer en breekbaar, dat het al stuk kon gaan, wanneer je maar even tegen de doos stootte.

Als de kinderen op regenachtige dagen op zolder mochten spelen, klommen ze wel eens op een kist of op een oude stoel om naar die geheimzinnige doos te kijken.

Natuurlijk zouden ze wát graag eens even het deksel van de doos willen optillen, maar dat durfden ze niet.

Het was de Kerstfeestdoos en daar hadden ze eerbied voor.

„Weet je nog van vorig jaar wat er allemaal in zit?” vroegen ze elkaar.

„O ja, een piek met groene en rode deukjes... en een klokje van glas... en slingers... en niet te vergeten de grote zilveren bal...”

En dan vroeg er altijd een: „Wat vind jij nu eigenlijk het aller-aller-mooiste?”

Dat was niet moeilijk te zeggen. Natuurlijk de zilveren bal! Het kleinste zusje zei met haar zacht stemmetje: „Ik vind de kaarsjes nog veel mooier... als die branden is het net of ze leven...”

„Och, jij...” zeiden de anderen ongeduldig. En ze speelden weer vrolijk verder. Het kleintje was ook zo'n droomstertje.

Een jaar was toch eigenlijk gauw om. Eer je eraan dacht was de zomer alweer voorbij. De herfst kwam met wind en regenbuien. De dagen werden korter en kouder. Donkere dagen voor Kerst, zeiden de mensen.

En dan kwam al weer gauw de dag, waarop moeder de witte doos van de bovenste plank in de zolderkast haalde.

De tuinman had een mooi, friskgroen Kerstboompje in de huiskamer

gezet. De wortels waren er afgehakt, maar er was een stevig kruis onder gespijkerd van wit hout, zodat het boompje op moeders naaitafeltje kon staan.

De hele kamer werd vervuld van dennegeur. Dan opende moeder bijna plechtig de witte doos. En daar lagen de broze kostbaarheden netjes in de watten!

Met voorzichtige handen, eerbiedig haast, maakte moeder ze één voor één in de boom vast. De piek, het klokje, de slingers en ten slotte de prachtige, glimmende bal. Die kreeg het mooiste plekje in de boom helemaal vooraan.

Het was ook een prachtstuk om te zien. Zo groot, dat het kleine zusje hem misschien met bei haar handjes niet zou kunnen omvatten.

En een glans, dat erop lag! Het leek wel, of hij van echt zilver was. Natuurlijk was hij slechts van verzilverd glas, maar daar kon je niets van merken. Hij glansde als een kleine zon. De hele kamer met kinderen en al zag je in die glans weerspiegeld.

„Eigenlijk,” dacht de zilveren bal, toen hij daar zo hing te schitteren, „eigenlijk is het niet eens nodig om nog kaarsen in de boom te zetten. Kaarsen branden maar een klein poosje, maar mijn glans kan niet gedooft worden.”

Moeder wist natuurlijk niet, wat er in de zilveren bal omging. Ze nam rustig een pak kaarsen en kneep deze stuk voor stuk met de knijpers op de groene takken vast.

Ziezo, nu nog wat slingers en engelenhaar losjes over de takken en het was klaar.

Niet lang daarna werden de kinderen naar bed gebracht. De lamp ging uit in de huiskamer. En het werd er heel stil.

Het Kerstboompje stond in het donker op moeders naaitafeltje.

Opeens zuchtte iemand. Het was een slank kaarsje dicht bij de zilveren bal.

„Nog één nacht,” zei ze zacht.

„Waarom zeg je dat?” vroeg de zilveren bal verwonderd.

„Dat zeg ik, omdat ik er zo naar verlang om te mogen branden.

O, het moet heerlijk zijn om te worden aangestoken en licht en

warmte te mogen uitstralen, zodat iedereen er gelukkig van wordt.”
„Neeen maar,” zei de zilveren bal, „nu kan ik duidelijk horen, dat je nog maar pas komt kijken en dat je nog niet veel van het leven af weet. Weet je dan niet, dat het je dood zal zijn, als je morgen mag branden op het Kerstfeest?”

Het kaarsje zweeg peinzend.

„Ik heb al heel wat kaarsen in mijn leven zien aansteken,” ging de zilveren bal voort, „ze begonnen allemaal vrolijk en met goede moed te branden. Maar och heden, al brandend verteerden ze zichzelf. Ze krompen ineen en ze werden al nietiger en nietiger tot er niets meer overbleef dan een klompje stinkend kaarsvet.”

Het kaarsje wist daar zo gauw geen antwoord op. Ze durfde ook de zilveren bal, die zo voornaam was en zo schitterend en die al zoveel ervaring had, niet openlijk tegenspreken.

Ja, ze wist best, dat het geluk te mogen branden maar kort van duur zou zijn. En ze wist ook heel goed, dat het haar het leven kosten zou. Maar tóch kon ze niet ophouden met innig naar dat geluk te verlangen. Zo was ze nu eenmaal. Alles in haar hunkerde ernaar zich te offeren, zich te laten verteren om een ander met haar glans en haar warmte te dienen. Wat gaf het, of er daarna niets meer overbleef? Als er maar een zegen van haar was uitgegaan...

Maar dat waren allemaal dingen, die niet zo gemakkelijk onder woorden te brengen waren voor een eenvoudig wit kaarsje.

„Ik geloof dat je ervan geschrokken bent,” begon de zilveren bal na een poosje opnieuw. „Het was mijn bedoeling niet, om je schrik aan te jagen. Denk er maar niet meer aan, je bent nu eenmaal als een doodgewone kaars op de wereld gekomen en niet als een zilveren bal zoals ik. Daar is nu eenmaal niets aan te veranderen. Troost je maar met de gedachte, dat er morgen duizenden van die ordinaire witte kaarsen zoals jij hetzelfde lot ondergaan moeten.”

Maar dit was toch te veel voor het kaarsje. Van verontwaardiging begon ze zó te beven dat het haar moeite kostte onberispelijk rechtop te blijven staan op haar tak.

„Hoe kun je toch zo praten,” barstte ze los. „Voor niets ter wereld zou ik met je willen ruilen, al ben je dan ook een zilveren bal uit een doos met watten. Wat weet jij ervan wat het betekent om te mogen leven en te mogen sterven voor een ander? Daar weet je niets van. Je pronkt maar wat en dan ga je voor een heel jaar weer in de doos. Ik ben maar een doodgewone, domme kaars, maar dat weet ik wel, dat men pas leeft als men zichzelf mag opofferen...”

„Poch,” zei de zilveren bal koeltjes, „wat een hoogdravende woorden gebruik je. Morgen zul je wel anders spreken...”

De kaars had al dadelijk weer spijt van haar driftige woorden. Hoe kon ze zo kinderachtig zijn om zich boos te maken op die zilveren pronkhans? Ze deed veel wijzer met stil te gaan denken aan het grote feest van morgen.

Maar nu bemoeide de piek hoog in de boom zich ermee.

„Waarom kibbelen jullie? Laat ieder maar het werk doen, waartoe hij geroepen is. Dan is het immers goed? Wij hebben allen onze eigen taak op het Kerstfeest. Mijn taak bijvoorbeeld is het om de mensen naar Boven te wijzen, naar de Hemel. Dat doe ik dan ook zo goed als ik maar kan.”

Het klokje mengde zich nu ook in het gesprek.

„De zilveren bal wil altijd de voornaamste zijn,” zong ze met een hoog en helder stemmetje.

„Stil nu,” berispte de piek met de groene en rode deukjes. „Al dat gebabbel dient nergens toe, laten we ons liever in alle ernst voorbereiden voor morgen.”

Niemand durfde daarna meer iets zeggen. Het werd heel stil in de huiskamer, want allen waren verdiept in eigen gedachten.

*

En toen werd het Kerstfeest, het heerlijkste feest dat men zich kan denken. Het feest, waarop de mensen met grote blijdschap en diepe dankbaarheid gedenken hoe God Zijn eigen Zoon, Zijn eigen Kind Jezus, gegeven heeft om een Licht te zijn in de duisternis van de zonde der mensen.

Van dat Licht in de duisternis nu moesten de kaarsjes in de Kerstboom het zinnebeeld zijn.

Ze wisten natuurlijk zelf niet, wat eigenlijk de diepe betekenis van het feest was, dat ze met hun trillende vlammetjes opluisterden. Ze brandden maar stil en plechtig, toen ze waren aangestoken. En ze voelden zich innig gelukkig, omdat ze zulk een schone taak te vervullen hadden.

Het kaarsje dicht bij de zilveren bal had de grootste en de zuiverste vlam van alle kaarsen. Als er een beetje wind door de kieren van het raam kwam, sidderde haar vlammetje heel even. Maar dan hield ze zich weer zo stil mogelijk en deed al haar best zoveel warmte en licht te verspreiden, als maar mogelijk was.

Bij de wondere glans van het kaarsje leek de zilveren bal haast dof. Het leek, of iemand op de bal geademd had, zodat er een waas over het zilver was gekomen.

„O moedertje,” riep het kleinste zusje, „kijk toch eens naar dat kleine kaarsje, zó'n grote vlam heb ik nog nooit gezien. En, moedertje, als ik héél lang in die vlam kijk, dan is het net of ik een stukje van de hemel kan zien, hoe zou dat komen?”

Moeder streek met haar hand langs de warme wangen van het kleintje.

„Ik denk, mijn kind, dat het komt, omdat in de hemel ook alles licht is.”

„Is daar geen donkere kast, zoals wij er een op zolder hebben?”

„Nee hoor, het is daar nooit donker, het wordt daar nooit nacht. De zon is daar niet meer nodig en de maan niet en de sterren ook niet, want God zelf is daar het Licht.”

Het kleintje keek nog eens heel lang in de kaarsvlam en zuchtte van tevredenheid.

De zilveren bal merkte heel goed, dat iedereen meer aandacht schonk aan het kaarsje dan aan hem. En dat hinderde hem geweldig. Was hij niet het mooiste aan de Kerstboom? Werd hij niet jaar in jaar uit als een grote kostbaarheid in de witte doos met watten bewaard? En zou hij het nu moeten afleggen tegenover zo'n dun kaarsje, dat nauwelijks een paar uur branden kon? Of het nu door de wind kwam of door de ergernis, dat wist niemand, maar de zilveren bal schommelde heen en weer aan zijn tak. Misschien kwam hij al schommelend te dicht bij de brandende kaars. Misschien ook brak zijn hart van afgunst en boosheid.

Krak, de zilveren bal was gebarsten! Nu kon men duidelijk zien, dat hij maar van glas was, met een dun laagje zilver erop. Een lange tijd had hij zich groot en voornaam weten te houden. Maar toen hij in aanraking kwam met het werkelijke licht van het Kerstfeest, verdween al die grootheid.

„Och,” zei moeder, toen ze na het Kerstfeest de versierselen weer in de witte doos met watten wilde opbergen, „kijk nu eens wat jammer, die mooie zilveren bal is gebarsten.”

In haar hand viel de bal uiteen. Die paar waardeloze scherfjes glas kon ze toch niet meer in de doos doen. Zo kwam de zilveren bal op het vuilnisblik terecht.

De pick en het glazen klokje, de slingers en het ragfijn engelenhaar, het werd allemaal netjes opgeborgen in de witte doos. En die ging weer op de bovenste plank in de zolderkast, waar ze bleef staan de rest van de winter.

Weer werd het voorjaar. De vogeltjes maakten nesten onder de dakpannen, zodat je de kleine vogeltjes op zolder kon horen piepen. Het werd zomer. Het werd herfst. Tegen de kleine zolderraampjes kletterden regen en hagel. Alweer werd het winter en Kerstfeest. De kinderen konden het haast niet geloven, dat er heus alweer een heel jaar om was en dat het weer tijd werd de witte doos te voorschijn te halen.

De dag voor Kerstfeest mocht het kleine zusje mee om boodschappen te doen.

„Kijk,” zei moeder, „in deze winkel liggen ballen voor aan de Kerstboom, willen we een nieuwe kopen? Er zijn er zoveel, groene en rode en zilveren”.

Het kleine meisje keek ernaar. Maar ze schudde het hoofd. Ze had liever iets anders. Zag moeder daar niet dat engeltje? Het was van zijde-achtig papier en het had weerschijnende vleugels, die denken deden aan pauweveertjes. Dat engeltje was heel wat mooier dan die ballen.

Zo kwam het, dat er een engeltje in de plaats kwam van de zilveren bal. En dat was nog niet zo'n slechte ruil.

Toen de kaarsjes alle aangestoken waren in de Kerstboom en de kinderen „Stille nacht, heilige nacht” zongen, leek het tere engeltje tussen de groene takken zo mooi met z'n weerschijnende vleugeltjes, dat het was of het zó zou kunnen wegvliegen naar de hemel, waar het thuishoorde.

HET KERSTGESCHENK VAN KAMER VIER

C. A. Elink Schuurman

Angstige stilte heerste in kamer vier. Drie jongens keken telkens van het rijdende tafeltje, waarop hun gezamenlijke Kerstgeschenk nog onvoltooid lag, naar het bed, waarin Klaas onbeweeglijk naar de zoldering lag te kijken. Het was duidelijk: dit keer wilde er geen ingeving komen.

Bennie, wiens ongeduldige schaar al veel te lang werkeloos was geweest, begon door zijn tanden te fluiten; dadelijk fluisterde Siem: „Jò, wees nou stil, stoor hem niet.” Huug vroeg na een lange aarzeling zachtjes: „Zal ik de speeldoos aanzetten? Zou je dan ook een ingeving krijgen?” Maar Klaas schudde zwijgend van „nee”.

Elk der jongens kon aan niets anders denken dan aan het wandkleed, dat ze samen hadden gemaakt. Een idee van Klaas.

Klaas was eerst alleen maar een mager, stil ventje geweest, maar toen een tante hem een hele bezending restjes kleurig vilt had meegebracht, was er ineens een verandering over hem gekomen. Klaas bleek ingevingen te hebben, en leiderstalent bovendien. En zo was kamer vier aan het werk gegaan om een wandkleed voor Kerstmis te maken. Een reuzenwerk was het geweest.

Wonderlijk door zijn ongewoonheid, maar daverend mooi! De kribbe van het Kindeke Jezus stond op een weiland, en daaromheen waren bloemen en spelende dieren; op de takken van een overbuigende boom zaten allerlei bonte vogels hun hoogste lied te zingen; boven het kribbetje dartelden vlinders, en hoog in de lucht zweefde een vliegmachien over, waaruit een regen van bloemen daalde; dat vliegtuig, technisch perfect getekend, was de enige bijdrage van de vliegtuigmaniak Huug, behalve dan de muziek van zijn speeldoos, die meermalen de fantasie van Klaas

over een dood punt heen had geholpen, iets waarover Huug trouwens erg in zijn sas was. Allerlei boeken waren telkens aangesleept om alles tot in de puntjes nauwkeurig te tekenen; dat tekenen had Klaas zelf gedaan. Bennies vaardige handen knipten dan volgens de aanwijzingen van Klaas elk onderdeel uit het vilt, en Siem, die een eindeloos geduld bezat en die bovendien het langst op mocht zitten in bed, naaide met onzichtbare steekjes al die kleurige stukjes vilt tot het bonte en blije kleed, dat in de wachtkamer van het sanatorium zou worden opgehangen. Want na lang over en weer gepraat hadden de jongens besloten, het kleed aan het sanatorium te geven, en de directrice, de door iedereen aangebeden directrice, had het meteen voor de wachtkamer bestemd, een creplaats. De jongens waren dan ook wat trots op hun werk, het Kerstgeschenk van kamer vier!

Maar één ding ontbrak nog: het gezicht van het Kindeke Jezus. Dat had Klaas tot het laatste toe uitgesteld. De grappige ronde beentjes van het peutertje waren al klaar — het sierlijke witte hemdje, waar de hartelijk uitgebreide armpjes uit staken — het stro, waar het Kindeke in lag gebed, alles, alles was al geknipt en zelfs al in de kribbe vastgenaaid, maar het gezichtje ontbrak. . . Een paar pogingen had Klaas vandaag al gedaan; vol spanning hadden Huug, Siem en Bennie telkens aan het vernuftige touwenstel het tafeltje om de beurt naar zich toe getrokken (aangeven van bed tot bed had ook wel gekund, maar dit was veel echter, natuurlijk!) maar ze hadden Klaas gelijk moeten geven: Het was niet het gezicht van het Kindeke Jezus geweest, geen enkele keer. En de jongens hadden weer gewacht. Maar nu leek het wel, of Klaas het had opgegeven. De stilte suisde en werd ondraaglijk van de spanning; maar die ebde weer weg en liet de jongens met een moe en landerig gevoel achter.

„Jò, maak er nou maar wat van, dan komt het tenminste klaar,” zei Bennie. Maar Huug begreep Klaas beter. „Dat doet hij nooit!” zei hij. Siem was de enige, die zijn geduld al spoedig had weergevonden. „Het komt nog wel voor mekaar,” zei hij vol vertrouwen. „Nou, maar dan moet er een wonder gebeuren,” zei Klaas

ineens, en hij wendde zijn ogen, die helemaal kleingeknepen waren, van het plafond naar zijn drie vrienden toe.

En prompt kwam het wonder binnen. Het kwam in de gestalte van een oude mijnheer, die de grootvader was van Siem.

Die oude mijnheer was de enige, die verlof had, buiten bezoektijd te komen, omdat hij zo heel oud was en van zo ver moest komen. Hij was de grote vertrouwde van kamer vier. Het wandkleed had hij in zijn eerste begin gezien en later, in de brieven van Siem, had hij er telkens over gehoord. En nu, naast het bed van zijn kleinzoon gezeten, luisterde hij naar diens gefluisterde verhaal: dat ze bang waren, dat het kleed niet af zou komen, omdat Klaas geen ingeving kreeg voor het gezicht van het Kindeke Jezus. „Het gezicht van het Kindeke Jezus?“, herhaalde grootvader. Hij stond op, en terwijl drie paar ogen hem volgden, ging hij naar Klaas. Naast diens bed ging hij zitten.

„Klaas,“ zei zijn zachte, oude stem, „jij, die zoveel van het Kindeke Jezus houdt, jij weet toch wel, dat dat gezicht zo lief en zo trouw is, dat geen enkel mens dat ooit uit kan beelden. De grootste schilders, Rembrandt zelfs, hebben dat niet gekund, mijn jongen. Dat komt omdat het Kindeke Jezus niet van de aarde is. Het komt van God. En wat van God komt is voor ons te hoog. Heel Kerstmis is een geschenk van God, net als de zon. De zon kunnen we ook niet afbeelden, en God ook niet. Maak jij dat gezichtje maar zo mooi mogelijk, Klaas, en dan zal God wel maken, dat de mensen, die ernaar kijken, er veel meer in zien dan jij of iemand anders er ooit in kunt leggen.“ Siems grootvader zweeg. Langzaam draaide Klaas het hoofd naar hem toe. Maar het was of zijn ogen naar iets anders keken. Bennie keek van Huug naar Siem, nauw merkbaar knikten zij drieën elkander toe. „De ingeving is gekomen,“ zeiden die knikjes duidelijk. Siems grootvader drukte even de hand van Klaas. „Kerstmis is een geschenk van God, mijn jongen,“ herhaalde hij. Klaas zei niets, maar zijn hand zocht al naar het potlood en het papier naast zijn bed. Grootvader ging terug naar Siem.

Kerstmorgen. De dokter en de directrice van het sanatorium kwamen naar kamer vier, om samen plechtig het geschenk in ontvangst te nemen. De hoofdzuster van de afdeling bracht ze tot voor het kleed, dat met de Kerstdagen in de kamer der jongens zou blijven hangen. Gedrieën stonden ze ervoor. Ze zeiden eerst geen woord. Ze bleven zo lang stil, dat Bennie het niet meer harden kon. „Het Kindeke Jezus, dat was verschrikkelijk moeilijk,” zei hij; „Klaas kon maar geen ingeving krijgen. En toen die ingeving kwam, tóen was het zo allemenselijk moeilijk. Al die stralen om het Kindeke heen, net als de stralen van de zon . . . ik heb nog kramp in mijn hand van het knippen, en Siem heeft een uur langer op mogen zitten om alles nog op tijd vastgenaaid te krijgen.” De dokter draaide zich om en zijn ogen zochten de ogen van alle vier de jongens: „Ik heb in jaren niet zo iets moois gezien met Kerstmis,” zei hij. De directrice had haar lieve glimlach, waar de jongens zo graag naar keken en ze zei: „Ik denk, dat jullie echt van het Kindeke Jezus houden, alle vier.” „Ja, door Klaas,” zei Siem, en Huug en Bennie knikten bevestigend. Toen keek iedereen ineens geschrokken naar Klaas zijn bed, want Klaas begon ontzettend te huilen. „Dat is niets, dat is de reactie,” zei de dokter. Hij wendde zich tot de hoofdzuster: „Zuster, draait u zich eens even om, ja, kijkt u maar even het raam uit. Ik ga de wet van het sanatorium overtreden!” Hij beurde Klaas uit bed, hij hield hem in zijn armen of Klaas een heel klein kindje was, en hij liep met Klaas de gang op. Voor het raam, dat uitzicht gaf op de winterse tuin, bleef hij een tijd met de jongen staan. Langzaam aan bedaarde het snikken. Klaas zuchtte diep. „Ik denk,” zei de dokter toen, en terwijl hij sprak hield hij even zijn harde wang tegen de jongenswang van Klaas, „ik denk, dat jij vaak heel eenzaam bent geweest, hè Klaas, en dat de gedachte aan het Kindeke Jezus jou dan heeft getroost.” Klaas knikte van ja. „Ja dokter,” zei hij toen. „Ik denk,” zei de dokter, „dat ik, als ik zorgen heb of zo, de wachtkamer wel eens binnen zal lopen en naar het Kindeke Jezus van kamer vier zal gaan kijken. Ik denk, dat het ook mij wel eens troosten zal, Klaas.” Hij zweeg even.

Toen zei hij opgewekt: „En nu breng ik je weer naar je bed, vóór de hoofdzuster mij een standje komt geven.”

Ze kwamen de directrice tegen. Klaas zei: „Dag directrice, vrolijke Kerstmis.” De hoofdzuster was nog in de kamer. „Dokter,” zei ze, „vanmiddag komt mijn broer mij bezoeken en net als altijd zal hij zijn fototoestel wel bij zich hebben. Mag hij dan even hier komen en het wandkleed fotograferen? Dan krijgen Klaas en Bennie en Siem en Huug er ieder een foto van.” „Prachtig,” zei de dokter meteen. „Dan hebben ze voor hun hele leven een fijne gedachtenis aan hun eigen geschenk, het geschenk van kamer vier.”

HET KERSTGESCHENK VOOR GOD

*Vrij naar het Engels
Joke van Mierlo—van Kuipers*

In Engeland geven alle mensen elkaar met Kerstmis cadeautjes. Méér dan met verjaardagen.

Misschien doen ze het, omdat ze zo blij zijn met het grote cadeau, dat God de wereld gegeven heeft?

Susan, al was ze pas acht, bedacht dat de mensen dan *God* eigenlijk cadeaus moesten geven. Zou God wel eens iets krijgen?

Susan had altijd van die vreemde gedachten, vond John, haar broertje van tien.

Wat zou het? Als *hij* z'n nieuwe fiets maar kreeg. Op de oude kon hij heus niet meer naar school. 't Was een duur cadeau — moeder had gezegd: „Misschien . . . maar je zusje is er ook nog, John 't ligt eraan, wat er op *haar* verlanglijstje staat — vader en moeder hebben *twéé* kinderen!”

Susan had geen speciale wens. Of tòch? Ze was zo stil de laatste dagen

Daar liep ze dan, een emmer in elke hand. Ze ging etensresten bij de burens ophalen voor de kippen thuis.

Susan hield van kippen, van poesen, van honden, van alles wat dier heette.

Ze begreep hen, ze leefde met hen mee.

„Moeder,” had ze gevraagd, „de schapen, die de herders in 't veld achterlieten, toen ze naar Jezus gingen, wat gebeurde er met hen?”

Waar Susan al niet over dacht!

„Er zal geen musje vallen op aarde, zonder de wil van de hemelse Vader!” Die tekst had ze geleerd op de zondagsschool.

„Hoe raapt God die musjes dan op?” had Susan willen weten.

„Sufferd!” had John gezegd, „dat doet God zelf niet — Hij zegt tegen de *mensen*, dat ze dat moeten doen!”

Ja, de mensen waren er om voor de dieren te zorgen — Susan wist dat.

Ze zette haar emmer neer bij het hek van Larkin — „Paardenfokkerij en hondenkennel — verkoop van pekineesjes en pony’s”, stond er op het bord.

Ouwe Ben, de stalknecht, kwam met de etensresten en het mooie bruine paard Trappel wreef met z’n kop langs Susans mouw. „Hij heeft nu alle pekineesjes met de kar weggebracht, behalve Wendy!” zei Ben tegen Susan. „Je kunt aan ’r zien, dat ze de beestjes mist!”

Ben en Susan waren grote vrienden. Want ze konden allebei de diertaal verstaan.

Wendy is er nog, dacht Susan en haar hartje klopte blij.

Ze riep Wendy en verwachtte, dat ze zoals altijd zou komen aandribbelen achter vanuit ’t duister van de stal.

Maar geen vochtig snuitje drong tegen haar benen.

„Waarom wil ze niet komen, Ben?”

„Ze schaamt zich, omdat niemand háár wil kopen!”

„Zo’n schat, ik zou haar ’t éérst uitgekozen hebben!”

„Ze is een lief hondje, maar ze is slordig geweest. Ze had twee witte handschoenen aan moeten trekken en ze heeft er één vergeten,” lachte Ben. „Wat moeten we nu met die Wen-Chi, die Chinese prinses. (Daar heette ’t pekineesje naar!) Iedereen wil haar wel voor niks hebben, maar niet voor een bende guldens!”

„Ik zou dat niks erg vinden, dat ene witte pootje. Maar ’k durf thuis niet om zo’n duur cadeau te vragen!” Peinzend liep Susan de stal in — ze lokte met zachte geluidjes ’t pekineesje.

Ze was ver weggekropen, maar toen Ben haar in Susans armen legde, drukte ze zich tegen ’t meisje aan.

„Ze heeft het koud zo zonder de anderen. Jock, de waakhond, moet vannacht maar bij haar slapen. Waar ze nog terecht zal komen?” zei Ben.

Susan dacht aan Tom Adams, die sterke drank nam en z’n hond

schopte, als die trouw voor de kroeg op hem wachtte.
Als Wendy maar niet zó'n baas kreeg

„Hè, Wendy is net een hondje voor jou. Maar Larkin heeft geen
zin om 'r goedkoop af te staan, zie je! Brr, ren maar gauw naar
de overkant. 't Wordt bitter koud vannacht.”

Susan voerde de kippen en ze tobde. Arme Wendy, wie kon
haar helpen?

Thuis durfde ze er niet over te beginnen.

John moest een fiets hebben en zij, nou ja . . .

Als er iets zwaar op je hart lag, kon je 't aan God vertellen.

Een dier wist niet, hoe te bidden. Maar zij zou iets voor Wendy kunnen vragen.

Vannacht zou 't heel koud zijn — in zo'n nacht was 't Kind geboren! In het holletje van haar dekens bad ze: „Geef Wendy een goed tehuis, Heer, alstublieft! U weet, wat het is om koud te zijn!”

Uren later werd ze plotseling wakker. De populieren stonden te bibberen in 't maanlicht, de ijzige koude viel om haar heen, toen ze rechtop in bed ging zitten. Doodstil was 't buiten.

Huiverend schoot Susan in haar pantoffeltjes en ging naar 't raam. Ze wás ergens wakker van geworden

Hoor, Jock, die Wendy moest warmen, stond te janken tegen de maan. En 't kleine dier dan?

Ze dacht na. Mama of papa zouden haar horen, als ze beneden de zware deur opendeed.

Met een deken om klauterde ze behoedzaam door 't raam. Het venster was laag.

Koud — griezelig was het

Jock was verdwenen. Maar dáár, midden op 't pad, stond een zielig hoopje dier, 't pekineesje, dat hem was nagelopen. „Wendy!”

Ze nestelde zich direct in Susans armen. Een kwartier later waren die twee in bed en ze sliepen dadelijk in.

Susan sliep zo vast, dat ze zelfs niet wakker werd van de melkboer en al z'n lawaai bij de deur.

„Er is een pekinees gestolen bij Larkin,” vertelde de melkboer.

„De enige, die nog over was. Ze zijn veel waard, 'k geloof, dat Larkin 't al bij de politie heeft aangegeven!”

„O, dat 's vast Susans Wendy, moeder!” zei John, „zal ze dat even erg vinden!”

„Wou Susan dat hondje graag hebben?” vroeg moeder ineens.

„Ja, maar 't diertje kostte 100 gulden!”

„Nee, dat is veel te duur voor een Kerstcadeau,” vond moeder —

„ga die slaapkop van een Susan eens wakker maken, John!”
Geen minuut later was John opgewonden terug.

„Moeder, Larkins pekinees ligt naast Susan op 't kussen!”
Moeder schrok . . . Susan — gestolen —. Ze liep vlug naar boven.
Susan zat rechtop in bed en eenvoudig en eerlijk vertelde ze,
toen moeder vroeg . . . „Ik heb 'r niet gestolen, moeder, ze liep
te bibberen in de tuin!”

„Gauw John, naar Larkin. Vertel, dat 't hondje hier is!”

„Mam, ik . . . kan nog wel met m'n ouwe fiets — als u Susan
Wendy eens liet houden”

„Je bent lief, John. We zullen zien. Nu eerst naar Larkin!”

Stralend kwam de jongen terug. „Mam, 't is voor elkaar. Larkin
had de pekinees gisteravond aan Ben gegeven. Hij kan 'r toch
niet kwijt. Er is iets met haar pootjes.

Maar Larkin zegt — omdat Susan 't diertje eigenlijk 't leven
heeft gered

Jij mag 'r hebben, Susan! Als Kerstcadeau!”

Nog rechtop in bed, knuffelde Susan, dolgelukkig, prinses Wen-
Chi.

„Je was wel geen mus, maar ik heb je toch opgepikt. Iets riep
me wakker,” fluisterde ze.

Jezus, geboren tussen de dieren, die op een ezel reed en een trouwe
Herder is — hoe blij zal Hij zijn met het Kerstgeschenk voor God —
het warme, luisterende hart van een kind.

DE ECHTE BLIJDSCHAP

Jo Kalmijn—Spierenburg

Kerstfeest is fijn dichtbij. Wiepke kan het overal aan merken. Op zondagsschool leert hij versjes als: „Daar is een Kindeke geboren op aard” en „In Bethlehems stal lag Christus de Heer”. De kinderen moeten zo zacht en eerbiedig zingen als ze maar kunnen en de juffrouw speelt erbij op haar blokfluit. Prachtig klinkt dat.

Dat het Kerstfeest heel dichtbij is, kan Wiepke ook merken aan de winkels. In de etalages glinstert alles van rood en zilveren dingen. Op het marktplein worden Kerstbomen verkocht. Uit school loopt Wiepke gauw even langs die rijen bomen. Het ruikt er zo lekker, net of je in een echt bos loopt. Wat een Kerstbomen zijn er, heel grote met geweldige takken en kleine spichtige dingetjes. Karrevrachten vol zijn er uit het bos gehaald.

Wiepke staat er lang naar te kijken, zo lang tot zijn neus rood is van de kou. Zouden die bomen het nu prettig vinden om uit het bos gehaald te worden en op een kruis van hout gespijkerd te worden? denkt Wiepke. Ze weten natuurlijk niet dat ze straks op het feest mogen branden met een heleboel lichtjes.

Weet je, wat Wiepke ook erg aardig vindt? De kleine potjes met tulpjes en Spaanse pepertjes erin. En die bossen hulst stampvol bessen. Een Kerstboom krijgt Wiepke thuis niet. Die zijn veel en veel te duur. Wiepkes vader werkt op een matrassenfabriek en daar verdient hij niet zo erg veel geld. Maar misschien dat moeder zo'n leuk potje met tulpjes kopen kan, die kosten vast niet veel.

Moeder heeft gezegd, dat je toch Kerstfeest vieren kan zonder Kerstbomen en al die dingen. Dat begrijpt Wiepke best. In al die glimmende dingen en in de lichtjes en in het lekkers zit de echte blijdschap van het Kerstfeest niet.

De echte blijdschap, daar hebben de engelen van gezongen in de donkere nacht. De juffrouw op de zondagsschool heeft ervan verteld. En moeder zegt: „De echte blijdschap, Wiepke, die zit heel diep in je hart. En die is daar, omdat je weet dat de Here Jezus op de wereld gekomen is om de mensen gelukkig te maken.” Dat is toch erg mooi van de Here Jezus, peinst Wiepke. Want het is heel wat om uit zo'n heerlijke hemel vol engelen neer te dalen op een lelijke wereld vol slechte mensen.

Juist voor die slechte heeft Hij dat gedaan. Voor zulke mensen als de man uit het groentewinkeltje, die altijd zijn paardje zo gemeen met de zweep slaat. Voor zulke mensen als buurman Pronk, die alle zaterdagen dronken thuiskomt en dan schreeuwt en vloekt, dat je het huizen ver horen kan. En voor zulke geniepige jongens als Kees de Ruiters, die Wiepke soms in het voorbijgaan zo maar een stomp in de borst geeft.

Wiepke vindt dat wel heel moeilijk te begrijpen, maar het is toch zo. Daarom is het juist zo'n groot feest, het Kerstfeest, heeft moeder gezegd. Omdat het voor allemaal is. Wie maar wil, mag bij het feest horen en gelukkig worden. Nou, denkt Wiepke, ik wil er ook bij zijn. Hij doet op zondagsschool erg zijn best om de Kerstversjes zo mooi mogelijk mee te zingen. En hij spant zich in om de Kerstteksten zonder een foutje te kunnen opzeggen. „En ziet, ik verkondig u grote blijdschap.” Dat vindt hij de mooiste. Grote blijdschap, dat is die blijdschap diep in je hart.

Moeder en Wiepke tellen samen de nachties slapen voor het feest. Nog drie . . . Nog twee . . .

Maar dan gebeurt er iets, dat alles in de war brengt. De moeder van Wiepke klimt in de keuken op een stoel om iets van de plank te halen. Het is een oude stoel, die een beetje wiebelt. Opeens verliest moeder haar evenwicht, ze valt en komt met een smak op de rand van het aanrecht terecht.

Het is lelijk aangekomen. Als moeder overeind wil krabbelen, gilt ze het uit van de pijn in haar rug.

Vader laat dadelijk de dokter komen. Die zet een strak gezicht. „Dat ziet er niet mooi uit,” zegt hij, „plat op bed blijven liggen, dan komt het wel weer in orde. Maar precies doen wat ik zeg, hoor.”

Daar ligt moeder met een gezicht wit van de schrik en de pijn. Hoe moet dat nu gaan met Kerstfeest? Wiepke loopt rond met die vraag. Hij durft over het feest niet beginnen tegen moeder. Maar het is of moeder zijn gedachten kan raden.

„Wiepke.”

„Ja moeder, hier ben ik al.”

„Kom eens dicht bij mij zitten, mijn jongen. Nu is het morgen

Kerstfeest en het is zo jammer, dat ik plat moet blijven liggen. Maar weet je nog, wat moeder gezegd heeft van de echte blijdschap? Die zit diep in ons hart, hè, Wiepke, en daarom kunnen wij tweetjes toch wel Kerstfeest vieren, al is moeder ziek.”

Wiepke knikt. Maar dat doet hij alleen, om moeder een plezier te doen. Stilletjes denkt hij: „Nu komt er niets van een potje met tulpjes. En nu komt er niets van kaarsjes branden. En niets van Kerstliederen zingen. Hoe kan moeder nu zingen als ze zo'n verschrikkelijke pijn in haar rug heeft? Nee, nu kan het geen fijn Kerstfeest worden.” Die blijdschap diep in je hart, daar voelt Wiepke niet veel meer van. De teleurstelling is te groot.

Maar dat zegt Wiepke niet tegen moeder. Hij houdt zich groot. Moeder zou het akelig vinden, als ze het wist.

Maar het is zo gek, moeders merken alles, al hou je je mond stijf dicht. Ze kijken je maar heel even aan en dan weten ze al, waaraan je zit te denken.

„Wiepke,” zegt moeder, „weet je wat wij zullen doen? We zullen vragen of je morgen bij oom Daan en tante Riek het Kerstfeest mag vieren. Daar zijn nog meer kinderen en daar hebben ze een Kerstboom met elektrische lichtjes. Tante Riek heeft het me verteld. Je steekt maar even een stekker in een stopcontact van het licht en floep, alle lichtjes gaan tegelijk branden. Wil je daar wel heen?”

„Nou en of.”

„Goed, dan gaat vader er straks even op de fiets heen om het af te spreken.”

Even denkt Wiepke: „Zal het niet vervelend voor moeder zijn, als hij op het Kerstfeest niet thuis is? Maar vader is er toch. En de dokter heeft zelf gezegd, dat moeder zich heel rustig houden moest. Hoe minder drukte hoe beter.”

Als het Kerstfeest is, brengt vader Wiepke achter op zijn fiets weg naar oom Daan en tante Riek. Die hebben dadelijk gezegd: „Breng Wiepke maar gerust hier, hoor, hoe meer ziertjes hoe meer vreugd.”

Tjonge, denkt Wiepke, wat heeft die oom Daan toch een mooi huis. Het is veel groter dan Wiepkes huis en het heeft een echte erker en een pas geverfde deur. Bij Wiepke in de straat wonen soms wel twee of drie families in één huis en dat geeft altijd een heleboel rommel.

Wiepke is eerst een beetje verlegen tussen zijn neefjes en nichtjes. Hij ziet ze niet zo vaak. En hij vindt ook, dat ze allemaal zulke schreeuwerige stemmen hebben. Ze praten allemaal door elkaar. Maar dat komt zeker, doordat ze zo blij zijn.

„Ha, die Wiep, kom je bij ons? Blijf je ook eten? Weet je wat we straks krijgen? Chocola met taartjes en een film. We gaan ook leuke spelletjes doen en we mogen vreselijk laat opblijven.”

Wiepke vindt het een beetje vreemd. Bij het Kerstfeest behoren toch geen taartjes! En wat heeft die film ermee te maken?

De Kerstboom is prachtig. En wat een lichtjes. Ze hebben verschillende kleuren: rood, groen en geel. De boom schittert van allerlei dingen. Er hangt zelfs een wit kabouterhuisje in en een vogeltje met een staartje van pauweveertjes. Erg mooi. Maar vreemd, het is net of Wiepke iets mist op het Kerstfeest bij oom Daan en tante Riek.

Ze zijn allebei erg hartelijk. Tante Riek zoekt expres een erg lekker taartje voor Wiepke uit met een dikke klodder slagroom erop. Het filmpje is ook heel grappig. Avonturen van Mickey Mouse. Maar Wiepke wordt hoe langer hoe stiller.

Bij de spelletjes zit hij te suffen, hij is er met zijn gedachten heel niet bij. Wiepke is niet gewend om laat op te blijven. Maar daar komt het toch niet alleen van.

Nu is de avond al haast om. Het feest is óók haast voorbij. Maar Wiepke heeft een verdrietig gevoel. Het was alles wel heel mooi, maar het was niet echt, dát is het!

Wiepke weet het opeens. Het was niet echt. Misschien kwam dat, doordat er geen echte kaarsjes waren met van die warme, trillende vlammetjes. En misschien kwam het ook wel, doordat er niet gezongen is van de engelen en de herders.

Weet je, wat het was? De blijdschap diep in je hart, die is er

niet geweest. De blijdschap omdat de Here Jezus uit de hemel is gekomen om de mensen gelukkig te maken.

Wiepke doet heel niet meer mee, hij zit in een hoekje en laat de neefjes en nichtjes maar hun gang gaan. Moeder, denkt Wiepke, ik wil naar moeder. Wiepke verlangt opeens zo erg naar huis, dat hij moeite heeft om het niet uit te snikken.

Hij wil naar huis, hij kan niet wachten tot vader hem straks komt halen, dat duurt misschien nog wel een uur. Hij kan best alleen naar huis, hij weet de weg goed en hij kan heel hard lopen. Wiepke glipt de warme kamer uit zonder dat iemand het merkt. Ze missen hem niet eens, hij is ook zo'n stil kind. In de gang zoekt hij aan de kapstok naar zijn jasje en zijn muts.

Op een drafsje gaat Wiepke naar huis. Hij weet precies de weg, maar hij voelt zich zo laat op straat niet erg op zijn gemak. Het is zo vreemd en zo donker buiten. Gelukkig stralen de sterren hoog boven zijn hoofd.

Daar kijkt Wiepke telkens naar als hij even stil moet staan omdat hij steken in zijn zij krijgt van het draven. Hu, het is koud. De wind giert om elke hoek. Als het zo doorgaat, komt er vast gauw ijs.

Nu nog maar een paar straten. Daar is gelukkig Wiepkes eigen smalle straatje al. Wiepke gaat op zijn tenen staan en trekt met een verkleumd handje aan de bel, zo hard hij kan. Rangg. Die domme Wiepke. Moeder was net een beetje ingedommeld, doodmoe van de pijn in haar rug. Ze schrikt meteen wakker.

„Ben jij het, Wiepke?” Moeders ogen lachen, terwijl ze haar lippen op elkaar knijpt van de pijn.

„Heeft oom Daan je thuisgebracht?”

„Nee, moeder, nee, ik — ik ben stilletjes weggelopen van het Kerstfeest.”

„Maar Wiepke dan toch, waarom?”

Wiepke kruipt dicht bij moeder. Hij drukt zijn gladde bolletje stijf tegen haar aan.

„Vertel het eens aan moeder, mijn kereltje, was het geen mooi Kerstfeest bij oom Daan en tante Riek?”

„Jawel, maar het was niet echt, moeder, die blijdschap, u weet wel, diep in je hart, die was er niet.”

Moeder begrijpt het dadelijk.

„Het is goed dat je thuis bent, maar vader moet dadelijk op de fiets naar oom Daan en tante Riek om te zeggen, dat je veilig hier bent, anders zitten ze daar in angst over je. Je had het beter kunnen zeggen tegen ze.”

Daar heeft Wiepke heel niet aan gedacht.

„Het is niet erg hoor. Wij doen samen het feest nog eens over, Wiepke, echt zoals het hoort met de blijdschap erbij. Dat kan best; als ik maar heel stil lig, voel ik de pijn in mijn rug haast niet meer. Kom maar heel dicht met je stoeltje bij me zitten, moeder kan best het Kerstverhaal vertellen, daar kan ik mijn ogen wel bij dichthouden. En heel zachtjes zingen kan ik ook wel.”

Wiepke heeft nog nooit zo eerbiedig naar het Kerstverhaal geluisterd. En hij heeft nog nooit zo zijn best gedaan om de Kerstversjes mooi te zingen.

Daarna vouwt moeder haar handen over Wiepkers knuistjes heen en ze vraagt of God de echte blijdschap geven wil in hun hart. Moeder is wel erg moe geworden. Maar er is een gelukkige glimlach op haar gezicht. Want niets kan de blijdschap wegnemen uit een hart, dat het Kindje in de kribbe liefheeft.

Als vader terugkomt, slaapt Wiepke met zijn neus op moeders deken. En hij voelt het niet eens als vader hem voorzichtig optilt en hem naar zijn bedje draagt.

DE HERDERS VAN EFRATHA

*De Engelkens zongen zo mooi in de nacht,
Toen 't Kindje van God werd geboren.
De herders in Efratha's velden op wacht,
Zij mochten het hemellied horen.
Nu spoeden de herderkens haastig zich voort,
En zullen het Kindje gaan zoeken,
Dat ginder in Beth'lem naar 't Engelenwoord,
Gelegd werd in schamele doeken.*

*God leidde de herderkens in deze nacht,
Door wijde en eenzame dreven,
Naar 't woonkje zonder versiersel of pracht,
Van 't Kindje uit 't Eeuwige Leven.
Ze vonden het stalleke, bleven schuw staan
En hebben wat stemmen vernomen.
Toen klopten z'en Jozef heeft opengedaan,
Hij noodde hen binnen te komen.*

*Ze stonden verlegen in 't spaarzame licht,
En konden van vreugde niet spreken
Ze hebben ontroerd naar het lief, klein gezicht
In 't ruw houten kribje gekeken.
Toen knielden z'eerbiedig in 't stalleke neer
En vouwden hun handen met beven,
Aanbaden dit Kindje, hun Heiland en Heer,
De Koning van dood en van leven.*

Greet Konings

JOOST WIL EEN KERSTBOOM

Annie Sanders

Met een boze rimpel tussen zijn ogen ligt Joost door 't huiskamerraam naar buiten te kijken. Het regent, de druppels vallen eentonig-tikkelend neer uit een dikke grijze wolkenlucht. In de keuken is moeder, ze rammelt met de bordjes die ze staat af te wassen. Dat getik van de regen en dat rammelen van de boterhambordjes zijn de enige geluiden die je in de kamer horen kunt.

Joost keert zich nijdig om in z'n bed. Hij wil die vervelende regen niet meer zien. Als 't nou nog sneeuw was! Sneeuw is veel móóier om naar te kijken, en sneeuw hóórt toch eigenlijk ook bij de Kerstvakantie!

De Kerstvakantie De rimpel tussen Joost z'n ogen wordt nog een beetje dikker. Een leuke Kerstvakantie heeft hij dit jaar, nóú! Op je bed liggen inplaats van buiten spelen en stocien, dàt is een pretje! Nou ja, hij weet het wel, 't is z'n eigen schuld. Als hij niet achter een rijdende auto was gaan hangen, dan lag hij hier nú niet met een gebroken been. Brrr, wat een schrik was dat, toen zijn handen onverwacht loslieten en hij met een smak op de straat neerkwam! De auto reed niet door, de chauffeur scheen gemerkt te hebben dat er wat gebeurd was en stopte direct. Maar Joost had z'n been gebroken en dat was al erg genoeg. Moeder huilde toen ze hem thuisbrachten, en de dokter zei:

„Je bent er nog wondergoed afgekomen, vriend. Je had wel dood kunnen vallen, of een zware hersenschudding kunnen krijgen!”

Ja, Joost weet heel goed dat hij dit grapje aan zijn eigen onvoorzichtigheid te wijten heeft, en die eerste dag hebben moeders verdriet en de ernstige woorden van de dokter hem ook wel echt beschaamd gemaakt. Toen moeder 's avonds bij 't goedenachtzeggen vroeg: „Zullen we samen danken Joost, voordat we slapen

gaan?" toen heeft hij geknikt met een brok in zijn keel. 't Was immers nog geen jaar geleden dat ze vader verloren hadden, en als moeder hem nu ook nog had moeten missen, dan had ze op de hele wereld geen mens meer gehad.

Maar nu 't een paar dagen verder is, nu de eerste schrik en de ergste pijn wat vergeten zijn — nu begint Joost ontevreden te worden. Daar ligt hij nu, midden in de vakantie. Och ja, hij kan lezen en naar buiten kijken. Moeder heeft zijn ledikant zó gezet dat hij alles op straat kan zien. Maar van lezen houdt hij niet erg, en naar buiten kijken Nogal veel gezelligheid aan met die regen! Hadden ze hem maar naar 't ziekenhuis gebracht, dan lag hij op een zaal tussen andere jongens en dan kwamen ze met elkaar de lange dagen wel door. Maar er is in hun stadje maar één ziekenhuis, en daar was net alles vol!

Joost ligt maar in zichzelf te mopperen en merkt niet eens dat de afwasgeluiden in de keuken al een poosje opgehouden zijn. Hij krijgt er pas erg in als de kamerdeur opengaat en moeder binnenkomt met een kop chocola.

„Hier jongen, drink dat maar eens lekker op!" zegt ze. „Geen aardig gezicht hè, die regen daarbuiten. Je kijkt tenminste zo zwart, heb je 't niet naar je zin?"

Daar geeft Joost geen antwoord op. Zwijgend pakt hij de kom cacao aan en drinkt die ineens leeg. Dan vraagt hij:

„Krijgen we van 't jaar nog een Kerstboom, mam?"

't Is nu de beurt van moeder om niet dadelijk antwoord te geven. Ze zet het kopje op tafel en gaat met haar handen in de schoot in de leunstoel van vader zitten. Zeker, ze was heus van plan geweest om het Kerstfeest precies zo te vieren als toen haar man er nog bij was. Ze weet dat hij 't niet goedgevonden zou hebben als ze het deze keer anders gedaan had. „Het Kerstfeest mag je niet overslaan, al ben je ook nóg zo bedroefd!" zou hij zeggen. Maar ze heeft wel begrepen dat ze het dit jaar niet kunnen vieren met een boom en met allerlei lekkers. Daar kan ze het geld niet voor missen, hòe zuinig ze het ook uitrekent.

„Een Kerstboom?” zegt ze, als Joost haar vragend aan blijft kijken. „Nee jongen, dat zal niet kunnen. Ik had het je graag gegund en 't was m'n bedoeling ook wel, maar het gaat echt niet. Mam heeft geen geld. Je moet bedenken dat we geen vader meer hebben die voor ons werkt. We krijgen nou enkel maar steun!” Joost is niet zo klein meer, hij weet best wat steun is.

„Krijgt u niet méér omdat 't Kerstfeest is, mam?”

„Ja vent, dat denk ik wel, maar daar moet jij hoognodig een nieuwe jas van hebben. Je kunt met dat versleten ding haast niet meer naar school!”

Joost durft niet verder doorzeuren, maar z'n humeur wordt er niet vrolijker op. Moeder merkt dat wel, en ze heeft er verdriet van. Ze wil haar jongen zo graag tevreden zien.

„We kunnen toch wel Kerstfeest vieren al hebben we geen bóóm!” zegt ze ernstig, als hij een poosje nors voor zich uit heeft liggen turen. „De boom is toch niet het voornáámste met Kerstmis. 't Gaat om de Here Jezus, omdat *Hij* geboren is en omdat *Hij* ons zalig wil maken als we in Hem geloven. Dat hebben vader en mam en de meester op school je toch ieder jaar weer verteld, is 't niet, Joost? En als jij dat helemaal vergeet, dan is 't wel goèd dat we 't nou eens zonder Kerstboom moeten doen. Dan hadden we er misschien al veel eerder mee op moeten houden!”

Als ze dat gezegd heeft, gaat ze stil de kamer uit en laat Joost alleen met z'n gedachten.

Die middag na het eten krijgen moeder en Joost bezoek. Nou ja, geen deftig bezoek, hoor! 't Is ouwe Hubert maar. Ouwe Hubert is een krom gebrekkig mannetje, dat met veters en band langs de huizen gaat. De mensen in het stadje mogen hem allemaal graag, want hij kan bij een kopje thee zo gezellig zitten keuvelen dat je er uur en tijd door vergeet. Hij woont samen met zijn zoon en er wordt wel eens gezegd dat die zoon een handige stroper is, maar Joost weet niet precies wat hij daarvan geloven moet. Toen vader nog leefde, kwam Hubert dikwijls een avondje praten. Vader zei altijd: „Je moest met ons mee naar de kerk gaan, man,

en je zoon ook. Jullie denken dat je geen Vader in de hemel nodig hebt, maar dat heb je mis!”

Dan lachte of spotte Hubert niet, maar hij is toch nooit meegegaan. Nu vader weg is komt hij nóg wel eens, maar niet meer 's avonds.

Vandaag sjokt hij net binnen als moeder de afwas aan kant heeft. Hij kruipt wat rillerig bij de kachel, 't is koud buiten.

„Zo jongen, jij hebt wat moois uitgehaald, hoor ik!” begroet hij Joost. „Was 't een aardig luchtreisje achter aan die auto?”

Joost lacht als een boer die kiespijn heeft, maar hij zegt niets terug. Als Hubert begint te plagen, dan kun je je maar beter stilhouden. Ga je er tegenin, dan is het eind nog lang niet te zien.

„Een plezierig Kerstfeest zal dat worden, zo in de lappenmand!” babbelt de oude man verder. „Je moeder mag je wel een beetje extra verwennen, al heb je 't eigenlijk niet verdiend!”

Nù kan Joost zich niet stilhouden. Moeder is buiten om een kit kolen te scheppen, hij hoeft dus niet bang te zijn dat ze hem hoort.

„Extra verwennen?” doet hij knorrig. „Ik krijg niet eens een Kérstboom van 't jaar! 'k Moet een nieuwe jas hebben, zegt mam, en nou is er geen geld voor wat anders!”

Het plagen is meteen afgelopen. Huberts gerimpeld gezicht wordt ernstig en zijn grijze hoofd knikt begrijpend.

„Ja, ja!” zegt hij langzaam. „Zo gaat het als je arm bent. Daar weet ik van mee te praten. Als mijn Steven niet zorgt dat er wat in de pan komt, dan hebben wij ook schrale feestdagen!”

Wat hij daarmee bedoelt kan Joost niet vragen, want moeder komt binnen en dan begint Hubert dadelijk over andere dingen. Zolang Hubert er is, verveelt Joost zich niet. De oude baas warmt zich een poosje en vertelt ondertussen van vroeger, toen hij óók eens onvoorzichtig was geweest en niet zijn been, maar wel zijn àrm gebroken had. Die heeft hij nog lang in een doek gedragen, zonder er iéts mee te kunnen doen. Joost vindt dat niet zo erg als wat hèm overkomen is. Met een gebroken arm kun je tenminste nog op stráát!

„Pruttel jij maar niet!” vermaant moeder. „Jij had er veel èrger aan toe kunnen wezen, je hebt toch wel gehoord wat de dokter zei!”

Ze praten ook over vader.

„Je hebt een beste man gehad, juffrouw ten Dam!” zegt Hubert. Moeder knikt.

„We missen hem ook nog iedere dag, Joost en ik!”

En dan zacht erachteraan: „Hij meende 't met jou ook zo goed!”

„Ja zeker, dat weet ik best. Hij wou me altijd naar de kerk hebben!”

„Zou je 't niet es proberen met Kerstmis?” vraagt moeder. „De Here Jezus roept jou ook, Hij is ook voor jòu in de wereld gekomen!”

Daar zegt Hubert niets op. Moeder praat er ook niet over door.

Ze schenkt thee voor hem in en legt er een stukje kantkoek naast, wat ze anders nooit doet in de week. De stumper heeft het immers nog armer dan zij!

Hubert blijft nu niet lang meer, hij moet nog zien dat hij wat verkoopt in de buurt. Als hij opstaat om weg te gaan, is moeder net even in de keuken.

't Mannetje gaat naar het bed van Joost.

„Nou jong, hou je maar flink hoor, zo'n gebroken been komt vanzelf wel weer klaar. En, hoor eens . . .” hier buigt hij zich geheimzinnig over 't ledikant heen, „met die Kerstboom loopt het ook wel los. Daar zal ik nog wel es goed over denken. Maar pas op dat je dat niet aan je moeder vertelt, want die zou het niet goedvinden als ze 't begreep!”

Voordat Joost wat terugzeggen kan, sloft Hubert al door naar de keukendeur, stapt moeilijk het drempeltje over.

„Juffrouw ten Dam, bedankt voor de thee en de koek, en goeie Kerstdagen samen. Ik ga weer es verderop!”

Joost is verbaasd op z'n rug blijven liggen. Hij snapt er niets van. Waar wil die ouwe Hubert een Kerstboom vandaan halen? Hij heeft toch net zo min geld als moeder. En waarom mag moeder 't niet weten? „Ze zou het niet goedvinden als ze 't begreep!” Wat bedoelde Hubert daarmee? Wát zou ze begrijpen en niet goedvinden? Joost weet niet wat hij ervan denken moet, maar er is iets niet in orde, dat voelt hij. Als Hubert niet wil dat moeder het weet, dan is hij vast wat verkeerds van plan!

Joost zou direct begrepen hebben wát Hubert van plan is, als hij de woorden had kunnen horen, die het oude baasje tegen zichzelf mompelt terwijl hij het tuinhekje uit en de grote weg op sjokt. „Die jongen zal z'n Kerstboom hebben, al was 't alleen maar omdat z'n vader zo goed voor me is geweest. Er staan dennen genoeg in 't bos van de baron, en Steven is handig. Ja, ja!”

Ja, Steven, de zoon van Hubert, is handig. Dat weet de baron, die op 't grote landgoed even buiten het stadje woont, ook. Als die alle konijnen en hazen, die Steven al uit zijn bos weggestroopt

heeft, eens bij elkaar had, dan zou de grootste kamer van zijn huis niet ruim genoeg wezen om ze op te bergen. 't Is dan ook helemaal geen wonder dat de baron en zijn jachtopziener niets van Steven moeten hebben, en dat ze op de avond van drieëntwintig december allesbehalve vriendelijk over hem praten.

„Je mag vannacht wel extra goed opletten, Barteldsen!” zegt de baron. „'t Zou me niets verbazen als die brutale rakker weer eens een kijkje in onze bossen kwam nemen. Een lekker boutje met Kerstmis, nietwaar? Je kent dat. En misschien probeert hij er ook nog wel een paar méér te pakken te krijgen, die kan hij dan weer in de stad verkopen!”

De jachtopziener doet een fikse haal aan de sigaar die de baron hem heeft laten opsteken.

„Meneer,” zegt hij dan, „'t zal aan mij niet liggen. U weet wel dat ik net zo'n hekel aan die wilddief heb als u, en dat ik dag en nacht op hem loer. Maar 't is een slimme knaap, je snapt hem niet gemakkelijk!”

„Des te mooier zou het zijn als je hem déze keer eens wél snapte!” meent de baron.

„Ik zal m'n best doen meneer, dat beloof ik u!” verzekert Barteldsen nog eens.

Hij heeft er zelf ook wel zin in, om die stroper eens een les te geven die hij z'n hele leven niet meer vergeten zal. Als hij door de mand valt en al zijn wilddiefstallen bekent, dan zal er een flinke straf voor hem op zitten, en de baron zal er wel voor zorgen dat hij die krijgt ook. Als hij dan weer loskomt, zal hem stellig de lust wel vergaan zijn om nog eens wéér een bezoek aan de bossen te brengen!

Jawel, dat is allemaal prachtig, maar Barteldsen begrijpt opperbest dat hij hem dan toch in ieder geval eerst hebben moet. Als hij eens hulp haalde, politie uit het stadje! 't Zou toch àl te gek wezen als die snaak hem nu weer ontglipte, zoals al zoveel malen eerder gebeurd is. En — hij weet niet hoe het komt, maar hij heeft net zo'n idee dat die Steven vannacht wat bijzonders van plan is!

„Ik geloof, dat ik de doos met Kerstboomgoed maar weggeef aan de meisjes van buurvrouw Span!” zegt moeder ten Dam diezelfde avond tegen Joost. „Er komt bij ons tòch geen Kerstboom meer, en die kinderen zullen er blij mee zijn!”

Joost kijkt verschrikt op van het boek, waarin hij een poosje heeft liggen lezen. De doos met Kèrstboomversieringen weggeven? O nee, dat mag niet! Dat moet hij beletten! Hubert heeft immers gezegd dat hij over die Kerstboom niet hoefde te tobben, en hij vertrouwt Hubert even vast als hij 't z'n vader zou hebben gedaan. „Nee mam, niet doen hoor! Niet wegdoen die doos!” zegt ie dringend. Moeder kijkt hem verwonderd aan.

„Maar jongen, waarom niet? Als je geen bóóm hebt, dan heb je toch ook niks aan al die spullen!”

Ja, wat moet Joost dáárop zeggen? Hij kan toch niet gaan vertellen waaróm hij die doos niet missen wil. Dat mocht moeder niet weten, zei Hubert immers. Dus haalt hij alleen maar zijn schouders op en mompelt zo iets van: „'k Wil hem toch liever houden, mam!”

Moeder vraagt niets meer. Ze denkt bij zichzelf: „'t Is misschien omdat Joost die dingen van vâder gekregen heeft. Dat had ik toch ook niet mogen vergeten!”

Maar de volgende dag is ze wéér verbaasd. Zo onrustig als Joost dàn is, heeft ze hem in al de dagen van zijn ziek-liggen nog niet gezien. Telkens ligt hij naar buiten te kijken, en als hij hoort dat het poortje klapt, luistert hij scherp of er iemand aankomt.

„Wat heb je toch?” vraagt ze een paar keer. „'t Is net of je ergens op wàcht!”

Maar dan krijgt Joost een vuurrode kleur en heeft hij 't opeens overdreven druk met een krant waar een prijsraadsel in staat. Dan, tegen de middag, komt buurvrouw Span, die twee deuren van hen af woont, op een holletje binnenlopen.

„Heb je 't al gehoord, juffrouw ten Dam? Steven van Hubert zit opgesloten onder de toren van 't kasteel!”

„Steven van Hubert?” vraagt moeder onthutst. „Wat heeft die dan gedaan? Een konijn gestrikt in 't bos?”

„Nee mens, een boom omgehakt! Ja, ik noem het kinderachtig hoor, want 't moet maar een klein denneboompje geweest zijn. Maar vanzelf, stélen blijft het. 't Bos is van de baron, niet van Steven. En ze hadden natuurlijk tòch al de pik op hem, omdat ze hem nooit konden krijgen voor 't stròpen. Het ergste is 't voor Hubert zelf. Wat moet die ouwe stumper nou, zo helemaal in z'n eentje? Eergisteren is-t-ie nog hier geweest, niet?”

Moeder knikt verstrooid. Ze denkt óók aan de oude man. Ze is blij als de buurvrouw weg is en ze met het verdrietige nieuws naar de kamer kan gaan, waar Joost ligt.

Maar Joost heeft het hele verhaal al gehoord. Juffrouw Span heeft een schelle stem, die versta je best als de keukendeur half openstaat. En Joost heeft niet alleen alles gehóórd, maar hij begrijpt ook alles. Hij begrijpt waarom Hubert niet wou dat hij moeder vertelde van hun gesprek. Hij begrijpt waarvoor Steven dat boompje heeft omgehakt in het bos van de baron. En hij begrijpt ook hoe het komt dat de verrassing, die Hubert hem had beloofd en waarop hij de hele tijd lag te wachten, nu uitblijft. Er zal géén verrassing komen vandaag, en de doos met Kerstboomgoed kan rustig op zolder blijven staan. Maar dát is het ergste niet, o nee. Hùbert heeft verdriet, verdriet door hèm. Dat is veel, véél erger!

Als moeder de kamer inkomt, ligt Joost in zijn ledikant wild te snikken. Verschrikt loopt ze naar hem toe, trekt de dekens weg en slaat haar armen om hem heen.

„Maar vent, wat is dàt nou? Wat scheelt jòu ineens?”

Wanhopig gooit hij zich tegen haar aan.

„O mam, 't is mijn schuld dat Steven gepakt is!”

„Jòuw schuld? Malle jongen, hoe kom je dáárbij? Hoe kan dat nou jòuw schuld wezen, als jij hier stil in je bed ligt?”

„Ja mam, 't is toch ècht mijn schuld, hoort u maar!”

En dan vertelt Joost hoe hij tegen Hubert gemopperd heeft over die Kerstboom, hoe de oude baas toen zei dat hij daar geen zorg om moest hebben, en hoe Steven vast en zeker dáárom naar het bos gegaan is, waar hij, als hij er heus zo vaak kwam als de mensen

beweren, alle jonge boompjes natuurlijk precies wist te staan. Moeder schrikt heel erg van Joost z'n relaas, en ze is er bedroefd om ook.

„Joost, Joost!” zegt ze zacht-verwijtend. „We hadden 't er diezelfde dag nog zó over gehad dat een Kerstboom de hoofdzaak niet was. Als dat plan van Hubert nou door was gegaan, dan hadden we morgen Kerstfeest gevierd met een gestólen boom. Dacht je dat de Here Jezus zó gediend had willen worden? En dan: als iemand tegen je zegt dat je een geheim niet aan móeder vertellen mag, dan kun je toch zelf wel begrijpen dat 't geen goéd geheim is. Je moeder moet je álles kunnen vertellen, Joost. Alles!”

Joost zegt niets terug, hij schaamt zich. Nu heeft hij z'n moeder óók al verdriet gedaan — en dat allemaal om een Kerstboom, die hij nu niet eens meer zou willen hebben!

Moeder legt hem weer in de kussens.

„Kom,” zegt ze, „ik zal eens voor 't eten gaan zorgen. Denk jij ondertussen nog maar eens goed over alles na. En vanmiddag ga ik naar de baron. Dat moet geen ongeschikte man zijn. Als ik hem het hele geval uitleg, misschien wil hij dan voor deze keer de zaak wel zo laten!”

O wat duurt het die avond lang voordat Joost in slaap valt! Er is ook zoveel waar hij telkens aan denken moet. Zijn hoofd is er zwaar van.

Moeder is naar 't kasteel geweest, maar dat heeft niets geholpen. O ja, de baron was wel vriendelijk, en hij heeft heel geduldig geluisterd toen ze hem alles vertelde. Maar hij wou er toch niet van horen om Steven uit de handen van de politie te houden. „Hij hééft een les nodig, juffrouw ten Dam. Als 't enkel om dat bóómpje was, dan zou het nog niet zo erg zijn geweest. Maar hij is een gewiekste stroper, die vroeg of laat tòch zijn straf gekregen zou hebben. Het komt dus heus niet alleen door uw zoontje!” Moeder is ook bij Hubert geweest. Die komt morgen de hele dag hier, en de twééde Kerstdag ook. Dan zal moeder de Kerstge-